

Date: 13th January-2026

TA'LIM JARAYONIDA SHAXSIY AXLOQ VA MULOQOT MADANIYATI

Muxsinov Abdulmajid Erkin o'g'li
Osiyo Xalqaro universiteti magistranti
Tell: +998913129404

Annotatsiya: Mazkur maqolada ta'lim jarayonida shaxsiy axloq va muloqot madaniyatining o'rni, ahamiyati hamda ularni shakllantirishning pedagogik jihatlari yoritiladi. O'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi munosabatlarda axloqiy me'yorlar va muloqot madaniyati ta'lim sifatiga bevosita ta'sir ko'rsatishi ilmiy-nazariy asoslar orqali tahlil qilinadi. Zamonaviy ta'lim muhitida shaxsiy axloq va madaniyatli muloqotni rivojlantirish yo'llari ko'rsatib beriladi.

Kalit so'zlar: ta'lim jarayoni, shaxsiy axloq, muloqot madaniyati, pedagogik munosabat, tarbiya, ma'naviyat, ijtimoiy muhit.

Ta'lim jarayoni nafaqat bilim berish, balki shaxsni har tomonlama kamol toptirishga qaratilgan murakkab ijtimoiy-pedagogik jarayondir. Har bir jamiyat o'z kelajagini yosh avlod tarbiyasi orqali belgilaydi. Shu sababli ta'lim tizimida shaxsiy axloq va muloqot madaniyatini shakllantirish masalasi alohida ahamiyat kasb etadi.

Globallashuv sharoitida axborot oqimi kuchayib, yoshlar turli madaniyat va qarashlar ta'siriga duch kelmoqda. Bunday sharoitda ularni faqat bilimli emas, balki axloqan barkamol, mustaqil fikrlovchi va madaniyatli muloqot qila oladigan shaxs sifatida tarbiyalash muhim vazifaga aylanadi. Ta'lim muassasasidagi muhit o'quvchining dunyoqarashi, xulq-atvori va jamiyatga munosabatini shakllantiradi.

Shaxsiy axloq insonning jamiyatda qabul qilingan me'yor va qadriyatlarga muvofiq xulq-atvoridir. Ta'lim jarayonida shaxsiy axloq intizom, mas'uliyat, halollik, hurmat, bag'rikenglik kabi fazilatlar orqali namoyon bo'ladi. O'qituvchi o'z xulqi bilan o'quvchilarga bevosita namuna bo'ladi. Pedagogning adolatli, samimiy va talabchan munosabati o'quvchining ma'naviy shakllanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Axloqiy muhit sog'lom bo'lgan ta'lim maskanida o'quvchi o'zini erkin va ishonch bilan his qiladi.

Shaxsiy axloq insonning jamiyatda qabul qilingan me'yor va qadriyatlarga muvofiq xulq-atvoridir. Ta'lim jarayonida shaxsiy axloq intizom, mas'uliyat, halollik, hurmat, bag'rikenglik kabi fazilatlar orqali namoyon bo'ladi. O'qituvchi o'z xulqi bilan o'quvchilarga bevosita namuna bo'ladi. Pedagogning adolatli, samimiy va talabchan munosabati o'quvchining ma'naviy shakllanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Axloqiy muhit sog'lom bo'lgan ta'lim maskanida o'quvchi o'zini erkin va ishonch bilan his qiladi.

Shaxsiy axloq insonning jamiyatda qabul qilingan me'yor va qadriyatlarga muvofiq xulq-atvoridir. Ta'lim jarayonida shaxsiy axloq intizom, mas'uliyat, halollik, hurmat, bag'rikenglik kabi fazilatlar orqali namoyon bo'ladi. O'qituvchi o'z xulqi bilan o'quvchilarga bevosita namuna bo'ladi. Pedagogning adolatli, samimiy va talabchan munosabati o'quvchining ma'naviy shakllanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Axloqiy muhit sog'lom bo'lgan ta'lim maskanida o'quvchi o'zini erkin va ishonch bilan his qiladi.

Date: 13th January-2026

Shaxsiy axloq insonning jamiyatda qabul qilingan me'yor va qadriyatlarga muvofiq xulq-atvoridir. Ta'lim jarayonida shaxsiy axloq intizom, mas'uliyat, halollik, hurmat, bag'rikenglik kabi fazilatlar orqali namoyon bo'ladi. O'qituvchi o'z xulqi bilan o'quvchilarga bevosita namuna bo'ladi. Pedagogning adolatli, samimiy va talabchan munosabati o'quvchining ma'naviy shakllanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Axloqiy muhit sog'lom bo'lgan ta'lim maskanida o'quvchi o'zini erkin va ishonch bilan his qiladi.

Muloqot madaniyati insonning boshqalar bilan odob va hurmat asosida munosabat o'rnatish qobiliyatidir. Ta'lim jarayonida muloqot bilim almashish, shaxsni ochish, jamoada sog'lom muhit yaratish vazifasini bajaradi. O'qituvchi tomonidan madaniyatli muloqotning qo'llanishi o'quvchilarning faolligini oshiradi, ularda o'z fikrini erkin ifoda etish ko'nikmasini shakllantiradi. Muloqot madaniyati mavjud bo'lgan muhitda nizolar kamayadi, hamkorlik rivojlanadi.

Muloqot madaniyati insonning boshqalar bilan odob va hurmat asosida munosabat o'rnatish qobiliyatidir. Ta'lim jarayonida muloqot bilim almashish, shaxsni ochish, jamoada sog'lom muhit yaratish vazifasini bajaradi. O'qituvchi tomonidan madaniyatli muloqotning qo'llanishi o'quvchilarning faolligini oshiradi, ularda o'z fikrini erkin ifoda etish ko'nikmasini shakllantiradi. Muloqot madaniyati mavjud bo'lgan muhitda nizolar kamayadi, hamkorlik rivojlanadi.

Muloqot madaniyati insonning boshqalar bilan odob va hurmat asosida munosabat o'rnatish qobiliyatidir. Ta'lim jarayonida muloqot bilim almashish, shaxsni ochish, jamoada sog'lom muhit yaratish vazifasini bajaradi. O'qituvchi tomonidan madaniyatli muloqotning qo'llanishi o'quvchilarning faolligini oshiradi, ularda o'z fikrini erkin ifoda etish ko'nikmasini shakllantiradi. Muloqot madaniyati mavjud bo'lgan muhitda nizolar kamayadi, hamkorlik rivojlanadi.

Muloqot madaniyati insonning boshqalar bilan odob va hurmat asosida munosabat o'rnatish qobiliyatidir. Ta'lim jarayonida muloqot bilim almashish, shaxsni ochish, jamoada sog'lom muhit yaratish vazifasini bajaradi. O'qituvchi tomonidan madaniyatli muloqotning qo'llanishi o'quvchilarning faolligini oshiradi, ularda o'z fikrini erkin ifoda etish ko'nikmasini shakllantiradi. Muloqot madaniyati mavjud bo'lgan muhitda nizolar kamayadi, hamkorlik rivojlanadi.

Ta'lim jarayonida axloqiy tarbiya va muloqot madaniyatini shakllantirish o'qituvchining shaxsiy namunaliligi, dars jarayonida ochiq va hurmatga asoslangan muhit yaratish, bahs va munozaralarni madaniyatli olib borishga o'rgatish, tarbiyaviy tadbirlar orqali axloqiy qadriyatlarni singdirish, jamoada hamkorlik faoliyatini rivojlantirish orqali amalga oshiriladi. Ushbu omillar o'quvchilarda mas'uliyat, hurmat va madaniyatli muomala ko'nikmalarini shakllantiradi.

Ta'lim jarayonida axloqiy tarbiya va muloqot madaniyatini shakllantirish o'qituvchining shaxsiy namunaliligi, dars jarayonida ochiq va hurmatga asoslangan muhit yaratish, bahs va munozaralarni madaniyatli olib borishga o'rgatish, tarbiyaviy tadbirlar orqali axloqiy qadriyatlarni singdirish, jamoada hamkorlik faoliyatini rivojlantirish orqali amalga oshiriladi. Ushbu omillar o'quvchilarda mas'uliyat, hurmat va madaniyatli muomala ko'nikmalarini shakllantiradi.

Date: 13th January-2026

Ta'lim jarayonida axloqiy tarbiya va muloqot madaniyatini shakllantirish o'qituvchining shaxsiy namunaliligi, dars jarayonida ochiq va hurmatga asoslangan muhit yaratish, bahs va munozaralarni madaniyatli olib borishga o'rgatish, tarbiyaviy tadbirlar orqali axloqiy qadriyatlarni singdirish, jamoada hamkorlik faoliyatini rivojlantirish orqali amalga oshiriladi. Ushbu omillar o'quvchilarda mas'uliyat, hurmat va madaniyatli muomala ko'nikmalarini shakllantiradi.

XULOSA

Ta'lim jarayonida shaxsiy axloq va muloqot madaniyati ta'lim sifatini belgilovchi asosiy omillardan biridir. Axloqan barkamol va muloqot madaniyatiga ega shaxs jamiyat taraqqiyotining muhim tayanchiga aylanadi. Shu bois ta'lim tizimida bu masalaga alohida e'tibor qaratish, o'qituvchi va o'quvchilarda mazkur fazilatlarni ongli ravishda shakllantirish zarur.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. Toshkent, 2008.
2. Abdurahmonov X. Pedagogik mahorat asoslari. Toshkent, 2016.
3. Zunnunov A. Pedagogika nazariyasi. Toshkent, 2014.
4. Qodirova F. Ta'lim va tarbiya asoslari. Toshkent, 2019.
5. Sultonova G. Muloqot psixologiyasi. Toshkent, 2020.

